

Merudgiftsydelse til dækning af driftsudgifter til bil

af konsulent Erik Jappe

Der er mulighed for at få hjælp til driftsudgifter til bil efter [servicelovens](#) § 41 (børn) og samme lovs § 100 (voksne) i visse situationer, f.eks. hvis borgeren kun har bil, fordi borgeren har et handicap. Det er et område, hvor vi i DUKH ofte får spørgsmål fra borgere. Her vil jeg gennemgå reglerne med udgangspunkt i [principafgørelse 70-17](#).

Bemærk: Der er fokus på hjælp til driftsudgifter til bil (f.eks. bilreparation) og således ikke på den generelle mulighed for at få hjælp til befordring efter servicelovens § 41/§ 100, der som oftest ydes efter statens regler for godtgørelse for brug af egen bil efter laveste kilometertakst.

Afklaring 1 - målgruppe

Først skal det afklares, om borgeren er omfattet af målgruppen for enten § 41 eller § 100.

Afklaring 2 - nødvendig merudgift

Herefter skal det afklares, om der er nødvendige merudgifter, idet borgeren selv skal afholde udgifter, som borgere uden nedsat funktionsevne på samme alder og i samme livssituation har.

Afklaring 3 - nødvendig følge af handicap

Det skal vurderes, om det er en nødvendig følge af borgers handicap at anvende bil. Fra [principafgørelse 70-17](#):

"Hvis det ikke er en nødvendig følge af borgerens handicap at anvende bil til fx kontroller, skal kommunen kun dække udgiften til den billigste offentlige transportform."

Afklaring 4 - ville have haft bil

Det skal afklares ud fra et objektivt sammenligningsgrundlag (samme alder/samme livssituation), om borgeren ville have haft bil, hvis borgeren ikke havde haft et handicap. Hvis der for en familie er tale om hjælp til bil nr. 2, skal samme vurdering foretages. Fra [principafgørelse 70-17](#):

"Der er tale om et objektivt sammenligningsgrundlag, hvor det kan være nødvendigt at indhente oplysninger i form af fx statistikker, der kan klarlægge, om en borger uden handicap på samme alder og i samme livssituation ville have haft bil."

Det betyder også, at borgerens subjektive forhold er uden betydning. Det har altså ingen betydning, om borgeren ville have foretrukket en bestemt transportform, hvis ikke borgeren havde haft et handicap. På samme måde er det uden betydning, om borgeren - hvis borgeren først senere i livet har fået et handicap - havde bil eller ej, før sit handicap. Om borgeren uden sit handicap ville have haft bil, er en vurdering, der kan ændre sig over tid, afhængig af borgerens alder og livssituation."

Kommunen skal foretage den samme vurdering, når der er tale om en husstand med flere biler. Det skal her tilsvarende vurderes, om husstanden ville have haft flere biler ud fra et objektivt sammenligningsgrundlag."

Afklaring 5 - bilens størrelse

Kommunen skal vurdere, om borgerens bil er særlig stor og driftsmæssig dyr (f.eks. en kassebil), eller om den er en personbil af almindelig størrelse. Fra [principafgørelse 70-17](#):

"Beregningen af merudgifter til bil afhænger også af, om borgerens bil er særlig stor og driftsmæssig dyr i forhold til personbiler af almindelig størrelse. Der kan fx være tale om højere vedligeholdelsesudgifter og brændstofudgifter, og højere udgifter til udligningsafgift og forsikringspræmie. Disse ekstraudgifter vil kunne dækkes som merudgifter. At borgerens bil skal sammenlignes med personbiler af almindelig størrelse betyder, at en særlig stor og driftsmæssig dyr bil normalt vil være en egentlig kassebil. Ved personbiler af almindelig størrelse forstås en bred vifte af de normalt forekommende typer biler, som kan variere fra mikrobiler til større familiebiler. I den forbindelse har borgerens livssituation afgørende betydning, herunder særligt hvor mange medlemmer, der er i husstanden."

Afklaring 6 - formål med kørsel

Det skal afklares, hvilke typer af kørsel borgeren har, idet det har indflydelse på beregningen af hjælpen.

Handicapbetinget kørsel: Sådan kørsel skyldes udelukkende borgerens handicap. Der er tale om kørsel til f.eks. behandling til fysioterapi og kontroller på sygehus.

Ordinær kørsel: Her drejer det sig om kørsel, som alle borgere har, uanset om de har et handicap eller ej. Eks.: Kørsel til og fra arbejde, familiebesøg og fritidsaktiviteter.

Privat kørsel: Her drejer det sig om kørsel uden deltagelse af borgeren med handicap. Fra [principafgørelse 70-17](#):

"Privatkørsel er kørsel, som ikke involverer borgeren, men kun andre husstandsmedlemmer. Det kan fx være en ægtefælles kørsel til og fra egne fritidsaktiviteter eller en families kørsel uden barnet, som har et handicap, fx kørsel til og fra arbejde."

Afklaring 7 - kørselsbehov

Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov i forhold til alle typer kørsel. Fra [principafgørelse 70-17](#):

"Omfanget af den ordinære kørsel fastsættes skønsmæssigt ud fra det behov, som andre på samme alder og i

samme livssituation men uden et handicap har. En borger har ikke ret til at få dækket ethvert ordinært kørselsbehov. Kommunen kan skønsmæssigt fastsætte et sædvanligt omfang. Kommunen kan i den forbindelse f.eks. tage hensyn til, at gensidige familiebesøg er sædvanlige.”

Afklaring 8 - nødvendighedsvurdering

Før der kan ydes hjælp til dækning af en driftsudgift, skal det vurderes, om en driftsudgift er nødvendig. Det fremgår af [principafgørelse 70-17](#), at sådanne nødvendige driftsudgifter f.eks. kan være

- et serviceeftersyn, der er påkrævet, for at bevare fabriksgarantien,
- nødvendige reparationer, der opstår som følge af et evt. serviceeftersyn, og som er påkrævet for, at bilen kan anvendes forsvarligt,
- en udgift til vinterdæk, f.eks. i de tilfælde, hvor borgers kassebil ikke kan anvendes forsvarligt uden brug af vinterdæk, eller
- en udgift til kørekortfornyelse som følge af borgerens handicap, hvis det er nødvendigt for borgeren at bruge bil i hverdagen (i de tilfælde medregnes udgiften i den månedlige ydelse i det år, hvor udgiften falder).

Der ydes jf. [principafgørelse 70-17](#) bl.a. ikke hjælp til

- ikke-lovpligtige og valgfrie foranstaltninger, der ikke er nødvendige for den sikre drift af bilen, f.eks. udgifter til at få foretaget et rutinemæssigt årligt serviceeftersyn og abonnement til vejhjælp (f.eks. Falck),
- udgifter som følge af skader på bilen, hvis skaden opstår som følge af førerens uagtsomhed,
- at få dækket udgiften til selvrisko, der var opstået som følge af en skade på bilen, som borgerens hjælper ved sin uagtsomme kørsel havde påført bilen.

Definition: Faste udgifter

Faste udgifter er driftsudgifter, som er til stede uanset kørselsomfang. Det er f.eks. bilforsikring og grøn ejerudgift.

Definition: Variable udgifter

Variable udgifter er driftsudgifter, der afhænger af kørselsomfanget. Det er f.eks. brændstof, reparation og dæk. Fra [principafgørelse 70-17](#):

”Ved beregningen af udgiften til brændstof kan kommunen tage udgangspunkt i bilens officielle brændstofforbrug, selvom det afviger fra det faktiske. Kommunen skal dog forholde sig til, om der er konkrete objektive forhold, der gør, at der skal tages udgangspunkt i det faktiske brændstofforbrug. Det kan fx være nødvendige ekstra varme anlæg som en særlig indretning i bilen.”

Opgørelse af driftsudgifter

Hvis en borger er berettiget til driftsudgifter, skal der laves en beregning, der klart viser, hvilke driftsudgifter der er tale om, og hvordan de er beregnet. Det er op til kommunen at bestemme, hvilken beregningsmetode der skal anvendes. Fra [principafgørelse 70-17](#):

”Borgeren kan fx være fritaget for grøn ejerudgift, men pålagt en udligningsafgift. I de tilfælde kan kommunen indregne afgiftsbesparelsen i den samlede opgørelse. Det afgørende er, at borger kompenseres for merudgifter til drift af bil generelt, og ikke i forhold til hver enkelt driftsudgift. Kommunen kan dog ikke modregne i andre typer merudgifter. Der skal være tale om sammenlignelige udgifter.

Kommunen skal i de tilfælde lave en tydelig beregning af merudgifterne til drift af bil, så det står klart for borgeren, hvordan det samlede regnestykke er gjort op.

Det samme gælder, når kommunen vælger at anvende statens kørselstakst ved beregningen, og så giver afslag på konkrete vedligeholdelsesudgifter, der i et vist omfang er indeholdt i statens kørselstakst. Kommunen må da opgøre, hvilken del af udgiften, der allerede er dækket via statens kørselstakst, og hvilken der ikke er.”

Værditab

Værditab på en bil skal ikke medregnes i den løbende merudgiftsydelse. Fra [principafgørelse 70-17](#):

”Det skyldes, at et eventuelt værditab først kan konstateres ved udskiftning af bilen.”

Skader på bilen

Ved skader på en bil skelnes der mellem hændelige uheld og skader som følge af førerens uagtsomhed:

Hændelige uheld: Det et kan f.eks. være stenslag på bilens forrude. En sådan skade dækkes som en nødvendig merudgift.

Uagtsomhed: Skader på bilen pga. førerens uagtsomhed dækkes ikke, idet skaden ikke skyldes borgerens handicap. Det gælder også, hvis borgerens hjælper er skyld i skaden (se sag nr. 4 i [principafgørelse 70-17](#)).

Fradrag i beregningen

Efter kompensationsprincippet skal en borger have dækket sine merudgifter til kørsel, men borgeren må ikke blive overkompenseret. Bemærk således disse eksempler:

- En udgift til befordring ved handicapbetinget kørsel kan reduceres, hvis der findes et egnet kontrolsted tættere på borgerens bopæl.
- Ved ordinær kørsel skal kommunen fratække udgiften til billigste offentlige transport.
- Ved evt. samkørsel til arbejde/ferie m.v. skal besparelsen herved indgå i beregningen.
- Kørsel mellem hjem og arbejde giver mulighed for et ligningsmæssigt befodringsfradrag for handicappede efter skattelovgivningen. Det skal indgå i beregningen.
- Befodringsstilskud efter anden lovgivning skal altid fradrages.
- Privat kørsel skal altid fradrages fuldt ud.

Afrunding

Som det fremgår af denne gennemgang, kan det være en kompliceret sag at beregne de konkrete driftsudgifter. Det har kommunen dog pligt til, så det for borgeren står klart, hvordan beregningen af driftsudgifter er foretaget.

Almindelig bil - voksen borger - servicelovens § 100:

	Borger har kun en bil pga. sit handicap - har/får en almindelig bil	Borger ville have haft bil i forvejen - har/får en almindelig bil
Vurdering	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap <i>ikke</i> ville have haft bil.	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap ville have haft bil.
Handicapbetinget kørsel	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Nej.	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Nej.
Ordinær kørsel	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Ja, for udgifter til offentlig transport.	Ingen hjælp.
Privatkørsel	Ingen hjælp.	Ingen hjælp.
Beregning	Beregningen af udgifterne til både handicapbetinget og ordinær kørsel skal ske ud fra borgerens faktiske variable og faste udgifter til drift af bil.	Den handicapbetingede kørsel kan dækkes med udgangspunkt i statens lave kørselstakst. Afgørende er, om de faktiske kørselsudgifter bliver dækket, da dette afhænger af bilens brændstofforbrug og brændstoftype.
Kørselsbehov	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget kørsel.

Stor bil/kassebil - voksen - servicelovens § 100:

	Borger har kun en bil pga. sit handicap - har/får en kassebil	Borger ville have haft bil i forvejen - har/får en kassebil
Vurdering	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap <i>ikke</i> ville have haft bil.	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap ville have haft bil.
Handicapbetinget kørsel	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Nej.	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Nej.
Ordinær kørsel	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes. <u>Variable udgifter</u> : Dækkes. <u>Fradrag</u> : Ja, for udgifter til offentlig transport.	<u>Faste udgifter</u> : Dækkes forholdsvis (kassebil/alm.) <u>Variable udgifter</u> : Dækkes forholdsvis. <u>Fradrag</u> : Ja, for udgifter til almindelig bil. Dette gælder, selvom kassebilen dækker hele familiens kørselsbehov.
Privatkørsel	Ingen hjælp.	Ingen hjælp.
Beregning	Beregningen af udgifterne til både handicapbetinget og ordinær kørsel skal ske ud fra borgerens faktiske variable og faste udgifter til drift af bil.	Beregningen af forskellen i drift skal ske på baggrund af den bevilgede bil, selvom borgeren har valgt at købe en dyrere bil. En almindelig personbil er ikke nødvendigvis den bil, som borgeren evt. har haft før, men er en bil, som andre på samme alder og i samme livssituation almindeligvis har. Kommunen kan ved beregningen af de ekstra brændstofudgifter sammenligne kassebilen med Skatterådets fastsatte brændstofforbrug for en privatbil. Beregningen af forskellen i udgifter til f.eks. forsikring skal ske ud fra det objektive sammenligningsgrundlag. Det betyder, at forsikringsprisen for borgerens kassebil skal sammenlignes med, hvad andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden et handicap betaler i forsikring. Skatterådets takst for f.eks. forsikring vil derfor ikke altid være sammenlignelig, hvis taksten ikke afspejler borgerens alder.
Kørselsbehov	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.

Almindelig bil - familie med et barn med nedsat funktionsevne - servicelovens § 41:

	Familien har kun en bil pga. barnets handicap - har/får en almindelig bil	Familien har én bil i forvejen - har/får en ekstra almindelig bil til kørsel med barnet
Vurdering	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap <i>ikke</i> ville have haft bil.	Det skal sandsynliggøres, at husstanden ikke ville have haft to biler, hvis barnet ikke havde haft et handicap.
Handicapbetinget kørsel	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Nej.	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Nej.
Ordinær kørsel	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Ja, for udgifter til offentlig transport.	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Nej, da familien ville have kørt i husstandens første bil. <u>Fradrag:</u> Nej.
Privatkørsel	Ingen hjælp.	Ingen hjælp.
Beregning	Beregningen af udgifterne til både handicapbetinget og ordinær kørsel skal ske ud fra borgerens faktiske variable og faste udgifter til drift af bil.	Beregningen af udgifterne til både handicapbetinget og ordinær kørsel skal ske ud fra borgerens faktiske variable og faste udgifter til drift af bil.
Kørselsbehov	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.

Stor bil/kassebil - familie med et barn med nedsat funktionsevne - servicelovens § 41:

	Familien har kun en bil pga. barnets handicap - har/får en kassebil	Familien har 2 almindelige biler i forvejen - har fortsat én almindelig bil og får en kassebil
Vurdering	Det skal sandsynliggøres, at en borger på samme alder og i samme livssituation uden et handicap <i>ikke</i> ville have haft bil.	Ingen.
Handicapbetinget kørsel	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Nej.	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Nej.
Ordinær kørsel	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes. <u>Variable udgifter:</u> Dækkes. <u>Fradrag:</u> Ja, for udgifter til offentlig transport.	<u>Faste udgifter:</u> Dækkes forholdsvis (kassebil/alm.). <u>Variable udgifter:</u> Dækkes forholdsvis. <u>Fradrag:</u> Ja, for udgifter til almindelig bil. Dette gælder, selvom kassebilen dækker hele familiens kørselsbehov.
Privatkørsel	Ingen hjælp.	Ingen hjælp.
Beregning	Beregningen af udgifterne til både handicapbetinget og ordinær kørsel skal ske ud fra borgerens faktiske variable og faste udgifter til drift af bil.	Beregningen af forskellen i drift skal ske på baggrund af den bevilgede bil, selvom borgeren har valgt at købe en dyrere bil. En almindelig personbil er ikke nødvendigvis den bil, som borgeren evt. har haft før, men er en bil, som andre på samme alder og i samme livssituation almindeligvis har. Kommunen kan ved beregningen af de ekstra brændstofudgifter sammenligne kassebilen med Skatterådets fastsatte brændstofforbrug for en privatbil. Beregningen af forskellen i udgifter til f.eks. forsikring skal ske ud fra det objektive sammenligningsgrundlag. Det betyder, at forsikringsprisen for borgerens kassebil skal sammenlignes med, hvad andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden et handicap betaler i forsikring. Skatterådets takst for f.eks. forsikring vil derfor ikke altid være sammenlignelig, hvis taksten ikke afspejler borgerens alder.
Kørselsbehov	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.	Borgeren skal sandsynliggøre sit kørselsbehov til handicapbetinget og ordinær kørsel.